

OBČIANSKE ZDRUŽENIE „Obyvatelia pre Sliač“

Letecká 238/ 2, 962 31 Sliač

Mobil: 0905 342 230, e-mail: bohumir @tarnoci.sk

Banskobystrický samosprávny kraj

Oddelenie územného plánovania a životného prostredia

Námestie SNP č. 23

974 01 Banská Bystrica

Sliač, 19.02.2022

Naša značka: 36/ 2022

**Vec: Pripomienky k návrhu: Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj
Zmeny a doplnky č. 5/2022.**

Občianske združenie „Obyvatelia pre Sliač“ (ďalej len „občianskej združenie“) v zmysle ust. § 22 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. stavebný zákon (ďalej len „Stavebný zákon podáva nasledovné pripomienky k návrhu „Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky č.5/2020.

Listom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. j. 2248/2021-1.7/rc-RH, 379/2021, zo dňa 7.1.2021 sme obdržali „Rozsah hodnotenia“, určený podľa ust. § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre zmenu navrhovanej činnosti „Rýchlosná cesta R2 Zvolen západ – Zvolen východ“. Dodávame, že „Rozsah hodnotenia“ zmeny zo dňa 7.1.2021 prebieha a musí byť ukončený do 3- rokov.

V „Rozsahu hodnotenia“ zmeny sú uvedené nasledovné varianty:

1. Nulový variant – stav ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila.
Zvolen - trasa starej cesty na Lučenec.
2. Variant č.1 /severný/ Sliač. Už ma vypracovanú dokumentáciu DSZ a DUR, napriek tomu, že trasa nie je schválená. (Zaplatené 2,5 mil. Eur).
3. Variant č.2 južný /ako bledomodrý/ prieťah mestom Zvolen.
4. Subvariant č.3 Sliač, len križovatka sa posúva na Kováčovú.
5. Subvariant č.4 Sliač d'álšie riešenie posunu križovatky – Kováčová.

Komentár a zdôvodnenie:

Napriek tomu, že MŽP SR spolu s navrhovateľom – NDS, a. s. bez vysvetlenia úplne zamietli naše pripomienky k návrhu hodnotenia zmeny, ktoré sme odoslali na MŽP SR dňa 10.12.2020 č.j. 28/2020, nadálej trváme na všetkých pripomienkach v plnom rozsahu.

Minister životného prostredia rozhodnutím č.28545/2020, zo dňa 28.09.2020 zamietol rozklad, ktorý mesto Sliač a občianske združenie podalo proti rozhodnutiu NDS, v zistovacom konaní – zmena navrhovanej činnosti „Rýchlostná cesta R2 Zvolen západ – Zvolen východ“. Svojim rozhodnutím tak potvrdili platnosť Záverečného stanoviska EIA, zo dňa 31.3.2009, a platnosť severnej povrchovej varianty C3, ktorá bola dodatočne zaradená NDS do „Štúdie realizovateľnosti“ (ďalej len „ŠR“) v rozpore s platnou legislatívou. Vzhľadom na uvedenú situáciu nám nezostáva nič iné ako sa spolu s mestom Sliač domáhať spravodlivosti súdnou cestou.

Napriek zamietavému rozhodnutiu trváme na všetkých pripomienkach uvedených v našom „Rozklade voči rozhodnutiu vydanom v zistovacom konaní – zmena navrhovanej činnosti rýchlostnej cesta R2 Zvolen západ – Zvolen východ“ odosланého na MŽP SR dňa 23.03.2020 č.j. 25/2020, kde v prílohách č. 1 a č. 2 je podrobne rozobratá problematika R2. Hlavný vecný dôvod pre ktorý sliačska verejnosť od začiatku vzniku projektu nesúhlasí s akýmkoľvek trasovaním a variantom R2 cez katastrálne územie mesta Sliač je ten, že výstavba rýchlosnej cesty v druhom ochrannom pásmi v bezprostrednej blízkosti prvého ochranného pásma ohrozí a nenávratne poškodí pramene jedinečných minerálnych a liečivých vôd v kúpeľoch Sliač a Kováčová. Kvalita a výnimočnosť sliačskej vody je notoricky známa skutočnosťou. A jej vplyv na srdcovacievne ochorenia medicínsky preukázaný a nespochybnielny už viac ako 100 rokov.

Na základe vykonaného hydrogeologického prieskumu v navrhovanej trase C3 / boli Štátnej kúpeľnou komisiou (ďalej len „ŠKK“) a Inšpektorátom kúpeľov a žriediel (ďalej len „IKŽ“) vypracované dva odborné posudky a pre objektívnosť aj dva znalecké posudky. Znalecký posudok pre ŠKK vypracoval znalec z odboru hydrogeológie Prof. Hulla a z iniciatívy miestneho občianskeho združenia druhý znalecký posudok vypracoval RNDr. Drahos, ktorý si prizval špecialistu na prírodné minerálne vody Doc. RNDr. Mariana Fendeka. Všetky tieto posudky nezávisle na sebe konštatovali, že vo všetkých vrtoch vykonaného hydrogeologického prieskumu, v trase variantu C3 / severný tunelový/ sa nachádza minerálna voda sliačskeho typu. Unisono všetky tvrdia, že trasa C3 je zle navrhnutá a nenávratne ohrozí a poškodí pramene prírodných minerálnych vôd. Tým aj perspektívou sliačskych kúpeľov, jediného mestotvorného prvku. Bývalé vedenie rezortu ministerstva dopravy a NDS akceptovalo odborné stanovisko a znalecké posudky a tunelový variant C3 bol v mesiaci november 2014 zastavený. Tieto odborné stanoviská a znalecké posudky sa nedajú žiadnym spôsobom spochybniť, či vyvrátiť.

Dovoľujeme si podotknúť, že keď došlo k zastaveniu tunelového variantu , tak NDS svojvoľne do „ŠR“ navrhl „na poslednú chvíľu“ povrchovú variantu C3 v tej istej trase len tunnel nahradili zárezom do pohoria hlbokým 17 metrov. / tunnel mal byť v hĺbke 21 m a kopaný zárez bude hlboký 17 m a v mieste zárubných múrov až 20 m/

Taktiež si dovoľujeme pripomenúť, že zo „Štúdie realizovateľnosti“ dve varianty „A1 a A2“ prieťah Zvolenom, ktoré sú jednoznačne najvýhodnejšie a nevyžadujú obrovské zásahy do prírody v druhom ochrannom pásmi kúpeľov, boli vyhlásené za nulitné, t. j., boli bezdôvodne

vyradené z posudzovania a dve južné varianty „B1 a B2“ sa neposudzovali vôbec o čom rozhodol Bansko bystrický samosprávy kraj pod vedením jeho vtedajšieho predsedu Ing .Maňku.

Uvádzame, že samotný proces konania je zmätočný. Systematicky všetkými ústrednými orgánmi štátnej správy (ministerstvo životného prostredia, zdravotníctva, NDS), aj územnými orgánmi samosprávy (banskobystrická župa) bola a je ignorovaná verejná mienka obyvateľov Sliača, občianskeho združenia a mestskej samosprávy. Od roku 2006 bolo množstvo pracovných rokovania, na ktoré mesto Sliač nebolo programovo vôbec prizývané. Citujeme zo štúdie realizovateľnosti z roku 2017, že „...návrhy a závery riešení a výsledné odporúčané riešenie musia byť výsledkom spoločných rokovania s objednávateľom za účasti MD SR, MZ SR, IKŽ , zástupcov kompetentných orgánov štátnej správy, orgánov životného prostredia, zástupcov mesta Zvolen a Sliač.“ **S pol'utovaním musíme konštatovať, že sa prijímali a prijímajú závery a rozhodnutia bez aktívnej účasti mesta Sliač a rešpektovania jeho pripomienok a stanovísk.**

Doteraz mesto Sliač a orgány jeho samosprávy, neprijali a nevydali ani jedno súhlasné stanovisko k trasovaniu R2 cez katastrálne územie mesta, len odmietavé stanoviská, adresované konajúcim orgánom štátnej správy. Pripomienky, ktoré mesto a občianske združenie k „ŠR“ a iným dokumentom, ktoré v procese vzniesli neboli vôbec zohľadňované. **Mestské zastupiteľstvo uznesením č. 121 z roku 2006 odmietlo variant C3 v celom jeho rozsahu. Toto uznesenie je stále platné.** Zdôrazňujeme, že s nami nebola prerokovaná ani jedna štúdia realizovateľnosti projektu. Posledná štúdia bola v meste Sliač projektantom len prezentovaná, **s tým, že naše písomné pripomienky doteraz nikto neprerokoval.** Obyvatelia mesta svoj nesúhlas prejavili aj dvomi petíciemi , ktoré spolu podpísalo cez 3500 obyvateľov nielen Sliača, ale aj obyvatelia celej SR. Záverom k tejto poznámke len toľko, že **mesto Sliač nikdy nemalo a stále nemá v platnom územnom pláne zakreslenú R2. Ani, napriek nátlaku Bansko bystrického samosprávneho kraja, územný plán nebude aktualizovať, v prípade, ak by tam mala byť zakreslená R2.**

V zmysle objektívnych skutočností sme presvedčení, že sa nehľadá najlepšie a najekonomickejšie riešenie trasovania R2.

Zároveň uvádzame, že mesto Sliač eviduje aj anonymné oznámenie pracovníkov Dopravoprojektu (projektovali štúdiu realizovateľnosti) zo dňa 27.09.2018, v ktorom informujú, že trasa C3 bola účelovo upravovaná tak, aby výšla ako najvýhodnejšia. Uvedené oznámenie je v súčasnosti prejednávané orgánmi činnými v trestnom konaní.

Máme za to, že ignorovanie nášho mesta, ako aj občianskeho združenia ako aj vymedzených orgánov štátnej správy a nerešpektovanie platnej legislatívy, robí proces rozhodovania tendenčným, nedôveryhodným a netransparentným, čo považujeme za viac ako neakceptovateľné (osobitne poukazujeme na schválenie povrchovej varianty C3, ktorá bola vyhodnotená ako najlepšie bez toho, aby bol vykonaný akýkoľvek geologický prieskum. Uvedená trasa je založená na 239 vrtoch za súčasného zostavenia 59 sond v hodnote viac ako 783 268,- Eur.

Najzávažnejšie pripomienky:

1. Dodatočné zaradenie severnej povrchovej varianty C3 cez II. ochranné pásmo kúpeľov Sliač je ukážkovým príkladom porušovania platných právnych predpisov zo strany NDS. Úmyselne ignorujú výsledky geologického prieskumu tunelového variantu, ale geologický prieskum na povrchovú variantu nemajú. Trváme na tom že všetky severné varianty musia byť vyhlásené za nuliný variant.

2. EIA zo dňa 31.3.2009. stratila platnosť. Počas platnosti Záverečného stanoviska, t. j. do 31.03.2012 nebolo začaté konanie o umiestnení stavby alebo povolení posudzovacej činnosti. **NDS bez schválenia svojvoľne navrhla nasledovné zmeny:** tunelový variant na povrchový, premiestnenie križovatky /Kováčova/, dĺžka protihlukových stien stúpla z 1820 m na 4800 m , trvalý záber pôdy zo 69,16 ha na 108,104 ha. Tieto veľké zmeny sa nedajú riešiť zmenou navrhovanej činnosti.
3. Nerešpektovanie uznesenia vlády SR č.830, zo dňa 18.11.1997, ktorým bol schválený Štatút kúpeľného miesta Sliač. Aktuálne preferovaná trasa C3 je v rozpore s citovaným uznesením. Podľa ust. § 2 štatútu územie kúpeľného miesta tvorí katastrálne územie mesta Sliač.
4. Proces je charakterizovaný porušovaním aj zák. č.538/2005 Z. z., keď v druhom ochrannom pásmi kúpeľov sa má vyťažiť a premiestniť viac ako 3,0 mil. m³ zeminy a naviesť viac ako 1,5 mil. m³ zeminy. Navrhovaná trasa by mala byť dlhá 12,57 km, zlikvidovala by 95,14 ha ornej pôdy a 22,44 ha rekreačného lesa v chránenom území Sliača – Dedovec.
5. Ministerstvo zdravotníctva svojim rozhodnutím č. Z45120-2016-IKŽ zo dňa 4.11.2016 udelilo podmienečný súhlas s C3 podpísaný JUDr. Rážom bez predchádzajúceho vyjadrenia a súhlasu Štátnej kúpeľnej komisie a Inšpektorátu kúpeľov a žriediel. Na pracovnom rokovanej v meste Sliač dňa 20.3.2019, poradca investičného riaditeľa NDS JUDr. Varga akceptoval, že stanovisko podpísané JUDr. Rážom nebolo vydané v súlade s platnými predpismi a je ho potrebné považovať za „irelevantné“.
6. NDS neodpovedala na žiadosť o zrušenie súťaže zo dňa 5.6.2018, podpísaná vtedajším primátorom mesta Sliač č. j. 992/2018 (súťaž na dodávku projektovej dokumentácie DSZ a DUR za 2,53 mil. Eur). Poukazujeme aj na zmeny stanovísk rezortného ministerstva životného prostredia v doterajšom procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktoré nekriticky podporujú trasu C3.
7. Ústava SR čl.4 ods.1. Povinnosť chrániť a zveľaďovať podzemné vody a prírodné liečivé zdroje.
8. Ako posledné spomenieme *plytvanie prostriedkami štátneho rozpočtu*. Napriek tomu, že severná trasa nie je schválená už sa na dva projekty EIA, hydrogeologický prieskum na tunelový variant C3, štúdiu realizovateľnosti v roku 2017, hydrogeologický prieskum na povrchový variant C3 (ešte neurobený) a na projektovú dokumentáciu DSZ a DUR minulo 4,6 mil. €.

Ďalej si dovoľujeme tlmočiť názor sliačskej odbornej i laickej verejnosti, že výstavba R2 vo variante C3 je ekonomickým nezmyslom. Je známe stanovisko útvaru Hodnoty za peniaze zo dňa 4.7.2017 keď bola na MDV SR prerokovaná „ŠR“ / Účastníci rokovania MDV SR NDS a spracovateľ „ŠR“ mesto Sliač a občianske združenie zabudli pozvať, - jednalo sa o **nás bez nás** / že ani jedna varianta nie je ekonomický **rentabilná**, no napriek tomu bol ministrom dopravy doporučený severný variant C3.

Pretrváva v nás názor, že je najlepšie vrátiť sa k pôvodnému zámeru a dokončiť **Obchvat mesta Zvolen**, ktorý bol veľmi dobre vyriešený už v 90 -ch rokoch minulého storočia. Táto varianta nevyžadovala žiadny tunel, len bolo treba sanovať niekoľko starých domov, ktoré stáli v stavebnej

uzávere, o tom svedčí vybudovaný privádzač od Budče po mimoúrovňovú križovatku pod Pustým hradom v plnom profile, ktorý pokračuje v polovičnom profile po novo vybudovanú križovatku / smer Šahy- trasa R3 a preložka železničného viaduktu / tak aby sa tam zmestil štvorpruh. Ďalej má pokračovať na Lučenec štvorpruhovou komunikáciu a obslužnými cestami po obidvoch stranach. Táto cesta prechádza cez priemyselnú zónu, kde končí veľká časť dopravy. Nezaberá žiadnu novú polnohospodársku a lesnú pôdu a najmä, najmenej zasahuje do životného prostredia.

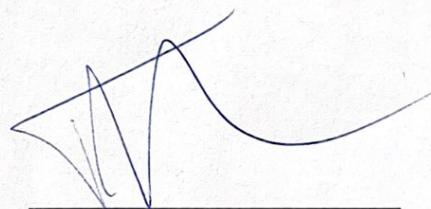
Avizovaná varianta je najlacnejšia, najrýchlejšia a najkratšia, nevyžaduje žiadny tunel – polovica diela je už hotová a naviac, mesto Zvolen túto komunikáciu malo a stále má v územnom pláne.

Je potrebné uvedomiť si, že kúpeľné mesto Sliač nepatrí len nám Sliačanom, ale všetkým občanom SR. Doteraz sme od roku 2006 nenašli pochopenia u žiadnej vlády, ale ani na MŽP SR neprejavili záujem, neboli sa pozrieť na miesto a neoboznámili sa s trasovaním R2 cez druhé ochranné pásmo kúpeľov Sliač.

Je pre nás viac ako nepochopiteľné, ako je možné v demokratickej spoločnosti, že pre pohodlie niekol'kých privilegovaných jednotlivcov jedného mestavládní úradníci sú ochotní plytvať verejnými prostriedkami, ktoré inde chýbajú a tým zničiť svetoznáme minerálne pramene na Sliači a v Kováčovej, ktoré majú nevyčísliteľnú hodnotu.

Zároveň si v zmysle vyššie uvedeného dovoľujeme poukázať na skutočnosť, že podľa verejne dostupných informácií má Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky záujem investovať v nemalom rozsahu finančné prostriedky na zveľaďenie kúpeľov Sliač, pričom v zmysle objektívnych skutočnosti, by sa predmetná investícia stala po strate liečivých prameňov a minerálnych vôd marnou. Uvedená konštatácia vyplýva zhodne zo záverov znaleckých posudkov, ktoré sa vo svojich záveroch jednotne zhodujú na názore, že by skutočne a preukázateľne došlo k úplnej strate tohto prírodného, mimoriadne vzácneho bohatstva, pričom uvedené už dlhodobo pri posudzovaní a rozhodovaní v predmetnej veci absentuje, čo považujeme za viac ako absurdné

S úctou

Mgr. Bohumír Tarnoci
Predseda občianskeho združenia
„Obyvatelia pre Sliač“